

концентрувати увагу екскурсантів на потрібному об'єкті. 9. Умійте вчасно перервати екскурсію, надлишково не втомлюючи учнів. 10. Закріпіть матеріал екскурсії в пам'яті учнів на наступних уроках [1, С. 4-5].

Неодмінна частина екскурсії – самостійні спостереження кожного школяра. Типова помилка екскурсовода – бажання дати повний аналіз експонату. Одна із заповідей екскурсовода говорить: «Не залишай екскурсантів тільки глядачами та слухачами – заставте їх теж працювати». За допомогою запитань вчитель стимулює учнів до спостереження і аналізу об'єктів, що розвиває спостережливість та уяву. [3, С. 8].

Завжди пам'ятаємо про те, що завдання сучасної школи – не лише дати певний обсяг інформації, а й озброїти учнів навичками самостійного одержання знань, аналізування інформації, відбору найважливішого. Учень повинен вчитися не на абстрактних, а на реальних ситуаціях, в реальному житті [2, С. 8].

Література

1. Бабенко В. Г. Биология. Материалы к урокам-экскурсиям / [Бабенко В. Г., Зайцева Е. Ю, Пахневич А. В., Савинов И. А.]. – М. : НЦ ЭНАС, 2002. – С. 6–13.
2. Олійник В. М. Новітні технології в організації навчальної практики та екскурсій з біології / В. М. Олійник . – Харків : Основа, 2004. – С. 4–8.
3. Полянский И. И. Ботанические экскурсии / И. И. Полянский. – М. : Просвещение, 1963, С. 8–12.

ПРО ФОРМУВАННЯ ЕЛІТАРНИХ ОСОБИСТОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ, РОЗВИТОК ПРИРОДНИХ, ЕТИЧНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ

*Джурка Г.Ф.
Полтава, Україна*

З теоретичної точки зору елітарна освіта базується доробками психологів і педагогів, які аналізуючи досвід виявлення на самих ранніх етапах життя дитини характеру його індивідуальних природних задатків. Практично для виявлення незаурядних здібностей людини потрібно створювати сприятливі соціальні умови, формувати і розвивати їх до ступеня таланту або генія. Одне із завдань елітарної школи – забезпечення інтеграції в єдиному освітньому просторі здібності учнів (студентів) і висококваліфікованих педагогів, створення оптимальних умов для їх педагогічної взаємодії.

До початку ХХІ століття «еліта» у всіх словниках й енциклопедіях вживалося лише в соціальному і соціально-політичному смислі, не спираючись при цьому на які-небудь природні, біологічні і генетичні дані. З теоретичних та практичних поглядів елітарна освіта може розпочинатися і розвиватися з доробок їх педагогічного і психологічного досвіду виявлення у дитини природних здібностей.

Ні в якому випадку не можливо переростання елітарної школи в привілеєвану. Виникає запитання чи доречно вживати поняття «еліта» до людського роду і яким то чином впливати на його активність, включаючи і навчання. Цю позицію може розглядати двояко: 1) елітарна освіта – це процес, який повинен забезпечити високий рівень знань, але, поряд з цим появляється і другий фактор, який відомий під назвою «статусна позиція». Якраз оце і являється гальмом в реалізації проблеми елітарної освіти.

З інших підходів деякі педагоги, і я цієї думки притримуюся, відмічають, що люди які відносяться до еліти повинні характеризуватися: високою внутрішньою організованістю; активне бажання до закріплення свого статусу за допомогою особливою інформованості і тиску на маси через відповідні структури; одержання тих або інших заохочень або винагороджень; постійно зберігати елітні позиції у своїй діяльності.

Відомо, ці якості характерні для більшості частини студентської молоді і ми повинні помічати все те позитивне, що є в студентів і використовувати його для загальних цілей. Якщо ми не помічаємо у студентів його позитивних рис, то це наші упущення.

Сучасна педагогіка і психологія поки що не розробили єдиної методики виявлення здібностей дитини на ранніх стадіях їх життя. Тоді і в подальшому їх розвитку ці хиби будуть спостерігатися.

В кожному разі розглядаючи ту чи іншу особистість ми звертаємо увагу на обдарованість дитини, її природний дар.

Предметом активного дослідження стали питання філософії освіти і його реформування як сфери, що спрямована на розвиток індивідуальних можливостей особистості. У зв'язку з цим стали приділяти увагу виявлення особливостей діяльності структур шкільної елітарної освіти: гімназії,

ліцеї, профільне навчання.

Розв'язання (на методологічному рівні) суспільно надзвичайно важливого завдання забезпечення високої якості навчально-виховного процесу сукупно з рівним доступом до цієї «якості освіти» неминує продовжує проблему елітарної освіти.

Враховуючи рух суспільства до постіндустріальної стадії, не можна надалі вважати елітарну освіту першосортною порівняно із звичайною. В якісному вимірі вони мають бути тотожні, але залишатися в кількісному еквіваленті. Основною ознакою елітарної освіти має бути наявність у її складі надбудовних компонент стосовно освітнього базису (державного стандарту).

На перший погляд може видатися, що немає ніякої шкоди, крім користі, у тому, що тим учням і студентам, які можуть опанувати навчальні програми розширеного чи поглибленого рівня, потрібно бути готовим розв'язати наступну (моральної деградації учнівської і студентської молоді) і готуватися до наслідків суспільної стратифікації на основі акцентування параметрів розумового розвитку індивідів.

З одного боку, там, де всі знають однаково, там знають мало. З іншого боку, якщо одному даємо більше, а іншому менше, то в першого плекаємо чванство, а у другого – образу і незадоволення такою несправедливістю. Народна мудрість радить з-поміж двох бід вибирати меншу. Щоб порівняти їх, достатньо проаналізувати чинники упередження негативної побічної дії зазначених підходів, які нині має педагогіка. Насамперед проблеми гальмування суспільного розвитку і моральної деградації різного масштабу й глибини певної частини членів суспільства. Раз так, то набагато легше віднайти ефективні педагогічні засоби розв'язання проблеми у другому випадку, ніж у першому. І такі засоби відомі. Аналіз результатів психолого-педагогічних досліджень проблеми виховання обдарованої і талановитої учнівської та студентської молоді засвідчує, що пов'язаним з елітарною освітою моральним рецидивам можна запобігти.

Розглянемо загрозу суспільної стратифікації. Більшість у суспільстві споконвіку волає, щоб усі його члени були «рівні». Разом з тим сподіваємось, що в царині наукового усвідомлення суспільних процесів людство більше ніколи не впаде в утопічну прірву повної суспільної гомогенності. Суспільство було, є і буде стратифікованим. Така його природа, у цьому рушійна сила його розвитку. Проблема лише в тому, чи узгоджується прийнята і природна основа поділу суспільства на групи наявній стратифікаційній формі, суть якої визначається не тільки природною доцільністю, а й сектантськими інтересами окремих його груп. І знову дві крайності й два виклики: перший – потреба підтримки високого темпу розвитку суспільства, другий – забезпечення соціальної злагоди між членами його страт.

Зазначену проблему залишимо відкритою з кількох міркувань. По-перше, розв'язати її в межах суто педагогічного дискурсу, напевне, неможливо. По-друге, відсутність на сучасному етапі розвитку науки однозначного розв'язку, її дискусійний характер спонукають до її розгляду не з суб'єктивних позицій автора, а до відкритого обміну думками, що можливо у форматі круглого столу.

В освітній сфері України актуалізуються питання забезпечення високої якості освіти для всіх представників нових генерацій та поглибленої професійної підготовки найбільш здібних до важливих для суспільства видів діяльності.

До суттєвих гальмівних чинників організації роботи з обдарованими і талановитими учнями та студентами в Україні потрібно зарахувати й наявну законодавчу базу з цього питання. Аналіз законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» свідчить, що на нормативному рівні далеко не все зроблено для того, щоб розв'язувати проблему примноження інтелектуально-творчого потенціал держави. Проголошена, але не забезпечена кадровими і фінансовими ресурсами рівність умов людини для повної реалізації її здібностей, таланту, всебічного розвитку. Отже, зроблено лише перші кроки: поза увагою залишається ще чимало аспектів проблеми.

**ПРО ДЕЯКІ ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ХІМІЇ ПОЛІМЕРІВ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В. Г. КОРОЛЕНКА**

*Джурка Г. Ф.
Полтава, Україна*

Становлення сучасних уявлень про будову полімерних речовин – процес складний і довготривалий. У 1831 р. видатний шведський учений Якоб Берцеліус відкрив явище ізомерії органічних сполук. Ізомерами почали називати сполуки, які мають однакове кількісне відношення атомів, що їх складають. Таких випадків серед органічних речовин виявилось безліч. Обмірковуючи